

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci navrhovateľa: **H. S. S.**, štátny príslušník Indickej republiky, pandžábskej národnosti, s aktuálnym miestom pobytu u pani L. K., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu ČAS: MU-8-13/PO-Ž-2008 zo dňa 1. februára 2008, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Sz 31/2008-40 zo dňa 24. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Sz 31/2008-40 zo dňa 24. júna 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č.k. 5 Sz 31/2008-40 zo dňa 24. júna 2008 potvrdil rozhodnutie odporcu ČAS: MU-8-13/PO-Ž-2008 zo dňa 1. februára 2008, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky, neposkytol mu doplnkovú ochranu a vyslovil, že sa na neho nevzťahuje zákaz vyhostenia alebo vrátenia do Indie podľa ustanovenia § 58 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (ďalej len zákon o pobyte cudzincov).

Krajský súd v Košiciach v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že sa odporca správne vysporiadal s dôvodmi, ktoré navrhovateľ v jeho žiadosti o azyl uvádzal. V prípade navrhovateľa nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že jeho prenasledovanie políciou pod vplyvom politickej strany Akali Dal bolo „závažné alebo opakované“, nakoľko navrhovateľ podľa jeho vlastnej výpovede pripustil, že po presťahovaní sa do inej časti Indie už nemal s políciou problémy, no aj napriek tomu Indiu opustil. Ani navrhovateľovi bratia, žijúci v Dillí, ktorí sa politicky neangažujú, nemali v Indii problémy s prenasledovaním. Navrhovateľ sa však nepokúsil hľadať ochranu u svojich bratov alebo v inej časti Indie, preto nie je možné subsumovať ním uvádzané prenasledovanie pod podmienky závažnosti alebo opakovania v zmysle ustanovenia § 2 písm. d) zákona o azyle. Odporca dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania. Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že u navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle.

Krajský súd sa stotožnil so závermi odporcu aj v otázke neposkytnutia doplnkovej ochrany navrhovateľovi, pretože navrhovateľ má možnosť žiť v časti Indie, kde už po presťahovaní sa, podľa vlastnej výpovede, nebol prenasledovaný, a vzhľadom na skutočnosť, že podľa zistenia súdom došlo medzičasom k zlúčeniu politických strán Bahujan Kranti a Akali Dal, neexistuje už v jeho prípade reálna hrozba vážneho bezprávia zo strany polície po jeho návrate do Indie. Takisto sa krajský súd stotožnil so závermi odporcu ohľadom neexistencie prekážky vyhostenia navrhovateľa do Indie (§ 58 zákona o pobyte cudzincov).

Krajský súd pri preskúmaní vychádzal zo skutočností uvádzaných navrhovateľom, dôkazom získaných a analyzovaných odporcom, zo správ Dokumentačného oddelenia Krajského súdu v Košiciach. Správy sa týkali politickej strany Bahujan Kranti a vládnucej politickej strany Akali Dal v Indii, ktoré sa podľa týchto správ v roku 2008 zlúčili.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru krajský súd aj odporca nedostatočne posúdili skutkový stav veci, nesprávne právne vec posúdili a na základe toho nesprávne rozhodli. Jeho život v Indii je ohrozený, pretože ho polícia a ostatné štátne orgány prenasledujú z dôvodu zastávania jeho politických názorov. V Indii bol sympatizantom politickej strany Bahujan Kranti. Jeho prvotné problémy sa začali asi pred dvoma rokmi, keď jeho strana začala organizovať mítingy proti vládnucej strane Akali Dal. Polícia ho surovo zbila. V Dillí sa necítil bezpečne, preto sa rozhodol presťahovať. Ani po presťahovaní sa necítil bezpečne, nakoľko vládnuca strana je všade a tak sa rozhodol krajinu opustiť.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Uviedol, že opätovne preskúmal navrhovateľovu žiadosť a skonštatoval, že postupoval pri svojom rozhodovaní vecne správne. Z výpovede navrhovateľa a informácií o krajine pôvodu India vyplýva, že navrhovateľ v danom prípade nesplnil podmienky na udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany, ktoré stanovuje zákon o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 1. októbra 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa ustanovenia § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa §13c ods. 1 ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredlíži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu 9a).

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

V predmetnej veci bol predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci odvolacieho konania skúmal okrem rozhodnutia krajského súdu aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca odôvodnil rozhodnutie o neudelenie azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z obsahu spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (Súhrnná teritoriálna informácia – India spracovaná zastupiteľským úradom Českej republiky v Dillí k 01.10.2007, Správa o dodržiavaní ľudských práv Úradu pre demokraciu, ľudské práva a prácu Ministerstva zahraničných vecí USA zo 06.03.2007, odpovede na otázky ku krajine pôvodu India spracované Odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky), z ktorých stručne popísal spoločenskú a najmä politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu a na možné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a navrhovateľovi azyl neudelil, nepochybil, a krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporcu z týchto dôvodov za zákonné.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom

uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodov sympatií k politickej strane Bahujan Kranti, nebol však jej členom. Táto politická strana bola opozičnou stranou, z čoho plynuli aj problémy navrhovateľa, konkrétne pre mítingy smerujúce proti vládnucej strane Akali Dal. Zo zistení odporcu aj krajského súdu vyplynulo, že politická strana Bahujan Kranti sa v roku 2008 zlúčila s vládnucou politickou stranou Akali Dal.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrany, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Indie podľa ustanovenia § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje. Je

potrebné tiež zdôrazniť, že existenciu prekážky vyhostenia podľa osobitného predpisu posudzoval odporca správne nie k dobe, kedy navrhovateľ krajinu opustil, ale k dobe svojho rozhodnutia a v postupe odporcu a jeho záveroch nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, doplnkovej ochrany a rozhodnutí o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 246c Občianskeho súdneho poriadku tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 1. októbra 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová